

ZYCIE GOSPODARCZE

Pomoc dla Niemiec. Rzeczoznawcy niemieccy opracowali projekty pomocy dla Niemiec w ramach planu Marshalla. Po uwzględnieniu życzeń, wysuniętych przez aliantów, ostateczny projekt pomocy wyraża się w kwocie 1,96 miliardów dolarów na rok 1948/1949. Niemcy winni za tę sumę otrzymać różnego rodzaju artykuły. Należy nadmienić, iż na dostawy żywnościowe przypada 873 miliony dolarów.

Przewiduje się przywóz takich surowców, które Niemcy już dawniej zmuszone były importować, jak np. rudy, ropa, skóry, kauczuk, różne surowce chemiczne. Poza tym mają być jednak również importowane artykuły, których odczuwa się brak wobec podziału Niemiec na strefy okupacyjne, wobec zniszczeń wojennych i niewystarczającej ilości węgla. Dzięki importowi artykułów żywnościowych będzie mogła normalna racja przydziałów żywnościowych wynosić na osobę 1.800 kalorii dziennie (łącznie z produkcją krajową). Norma ta nie jest jednak wystarczającą dla osób pracujących i dlatego kładzie się nacisk na jakość importu żywnościowego. Chodzi bowiem o to, by odżywianie było jakościowo najlepsze. Stąd mają być importowane produkty strączkowe, mięso, tłuszcz i mleko sproszkowane.

Bierze się również pod uwagę przypływ dewiz z eksportu Niemiec w wysokości 730 milionów dolarów, przy czym w kwocie tej mieści się liczba 300 milionów dolarów za eksport artykułów gotowych. Tak więc deficyt bilansu płatniczego wyniesie 1,23 miliardy dolarów.

Położenie gospodarcze Bizonii. Omawiając gospodarcze położenie Bizonii, zauważyć można, iż w r. 1944 podniosła się tam produkcja artykułów przemysłowych w stosunku do roku poprzedniego przeciętnie o 20%, produkcja węgla kamiennego wzrosła o 33%,

a surowki żel. o 14%. W myśl planu dąży się do podniesienia produkcji o 25%. Przy takim wzroście produkcji będzie osiągnięty w 50% stan z r. 1936 i zostaną utworzone dalsze możliwości wzrostu jej w latach następnych.

Podkreśla się, iż dla gospodarczego podniesienia Bizonii potrzebne są odpowiednie warunki. Streszczają się one głównie w dostarczeniu potrzebnej ilości surowców, przede wszystkim węgla i żelaza, w konieczności odbudowy i rozbudowy środków komunikacyjnych i gospodarki energetycznej. Nadto trzeba usunąć marnotrawstwo i niegospodarczość oraz podnieść przez lepsze wyżywienie i zaopatrzenie wydajność pracy. Podkreśla się, iż dla dokonania skutecznej reformy walutowej utworzone muszą być podstawy gospodarcze. Zaznacza się również, że pragnąc możliwie dużą część importowanych dóbr pokryć własnymi środkami, należy popierać eksport.

Produkcja stali. Wykonaniu planu przewidzianej dla Bizonii produkcji 6 milionów ton stali surowej w r. 1948-1949 towarzyszą poważne trudności.

Są one przedmiotem rozmów między władzami alianckimi i niemieckimi urzędami. Okazuje się, że zdolność produkcyjna zakładów jest wystarczająca, lecz potrzebne są większe dostawy węgla, gazu i elektryczności. Chcąc wykonać plan, trzeba by podnieść wydobycie rud ponad 2 miliony t. Należałoby by nadto — pragnąc osiągnąć produkcję 6 milionów ton stali — importować 4 miliony ton rud z zagranicy. Władze alianckie wyraziły tu gotowość dostarczenia dewiz potrzebnych na ich zakup. Wzmoczone obroty towarowe, związane ze zwiększoną produkcją stali, wymagać będą większej pracy aparatu transportowego, a zatem powstanie konieczność odpowiedniego jego wzmocnienia. Również wydajność pracy robotnika winna się znacznie powiększyć, co znów związane jest z

lepszymi warunkami życia, jakie trzeba by mu wytworzyć. Tą drogą można by zarazem zapewnić sobie dopływ nowych, odpowiednich sił do pracy. Wreszcie odgrywa tu również rolę wysokość cen stali. Właściwą bowiem polityką cen można by spowodować wzrost produkcji.

Kurs marki. Amerykańskie i brytyjskie władze okupacyjne w Bizonii ustanowiły nowy kurs marki niemieckiej. Równa się ona odąd 30 centom amerykańskim. Kurs ten odnosi się do obrotów w Niemczech. Ceny osiągnięte za niemiecki eksport za granicą, jak również import do Niemiec, nie są nim objęte. Towary eksportowane z Niemiec sprzedawać się będzie po cenach najwyższych. Jakże władze wojskowe będą mogły osiągnąć.

Przez wprowadzenie nowego kursu na markę zamierza się dostosować ceny krajowe niemieckie do obecnych cen światowych. Kompetentne czynniki liczą się w przyszłości z możliwością dalszej korekty celem przystosowania struktury cen niemieckich do poziomu cen światowych i umożliwienia tym udziału Niemiec w handlu międzynarodowym.

Unia celna. Z dniem 1. 4. 1948 r. weszła w życie Unia Celna pomiędzy Zagłębiem Saary a Francją. Obrót towarów między obszarem Saary a Francją jest zatem obecnie wolny i obszar Saary objęty został w zakresie spraw gospodarczych wpływem franka francuskiego.

Obroty w strefie francuskiej. W strefie okupacyjnej francuskiej wyprodukowano w r. 1947 — 76.600 ton papieru i papy. W porównaniu do r. 1938 osiągnięto w r. 1947 tylko 26,9% produkcji. Zaopatrzenie papierni surowcami, w szczególności węglem, drzewem, celulozą, przedstawiało się w roku ubiegłym w strefie francuskiej korzystniej niż w innych strefach zacho-

dnich. Również dostawy energii elektrycznej były wystarczające. Dały się jednak odczuć braki dostatecznej ilości składnic na materiał drzewny i celulozę, co wpłynęło ujemnie na normalny, równomierny przebieg procesu produkcji. Trudności nastęrczało również nabywanie makulatury. Dystrybucja papieru i papy odbywała się w ramach zaprowadzonych przydziałów kwartalnych.

Z wyprodukowanego papieru i papy w r. 1947 wywieziono 13% a 9% poszło do innych stref okupacyjnych.

Sprawy bankowe. Doradca finansowy amerykańskiego gubernatora wojskowego w Niemczech Jack Bennett podał do wiadomości, że centralne banki krajowe w strefie francuskiej postanowiły przystąpić w charakterze członków do „Bank Deutscher Länder“ w Bizonii. Według oświadczeń Bennetta postanowienie to zmierza do połączenia strefy francuskiej z brytyjsko-amerykańską. Jest to pierwszy krok w tym kierunku poczyniony. Przedstawiciel francuski wszedł też w skład instytucji nadzorującej „Bank Deutscher Länder“ z ramienia aliantów.

Uprawa ziemniaków. Plan uprawy ziemniaków w Bizonii na r. 1948 został przez kompetentne władze ogłoszony i przewiduje powiększenie obszaru pod uprawę ziemniaków. W roku ubiegłym obszar wzięty pod ziemniaki wynosił 967.400 ha, a na rok bieżący wynosić ma 1.295.000 ha. Według dokonanych obliczeń potrzeba będzie 11.000.000 ton ziemniaków. Cyfrą tą objęte są kwoty przydziału ziemniaków dla konsumentów normalnych, ziemniaki pozostawione producentom oraz pewna rezerwa. W roku ubiegłym cyfra zapotrzebowania wynosiła 7,5 milionów ton. O ile przewidywane dostawy będą wykonane i dostarczy się 11 milionów ton ziemniaków zapotrzebowanie na ziemniaki w Bizonii będzie

pokryte. Normalni konsumenci otrzymaliby w tym wypadku 3 cetnary więcej niż w zeszłym roku. Należy jednak podkreślić, że dostawy ziemniaków odbywały się w roku ubiegłym opieszale, i kwoty preliminowane nie zostały osiągnięte. Bizonia musiała je sprowadzać, aby pokryć najwięcej palące potrzeby.

Powiększenie obszaru pod uprawę ziemniaków odbywa się kosztem zużycia pod ich uprawę łąk jak również zmniejszonej uprawy pasz. Ważną rolę odgrywa tu również cena. W roku ubiegłym cena na ziemniaki była niska i nie stała we właściwym stosunku do cen na artykuły nierolniczego pochodzenia. Rolnicy nie byli wobec tego w tej uprawie zainteresowani. Obecnie wychodzi się z założenia, że poza zwykłą cen stosować należy inne jeszcze środki pobudzające produkcję ziemniaków. Mają być wyznaczone premie za większą wydajność w hektarach. Władze wojskowe przeznaczyły na ten cel 27.500 ton cukru. Nadto za dostawę każdego 100 q ziemniaków w ramach nałożonego kontyngentu rolnik otrzyma 25 kg cukru, a za każde 100 q ponad wyznaczony mu kontyngent — 50 kg. Premia ta posiada szczególne znaczenie dla rolników tych okręgów, w których nie uprawia się buraków cukrowych. Będzie się również dostarczało rolnikom potrzebnych im narzędzi i różnego rodzaju sprzętu rolnego za ziemniaki.

Ropa naftowa. W pobliżu granicy holenderskiej, w Emsland, na terytorium, do którego Holandia zgłasza pretensje, znajduje się ropa naftowa. Według prof. dra Bentza zapasy ropy są tam o wiele większe niż się pierwotnie spodziewano. Dokonuje się wierceń i bada pola naftowe. Zapasy ropy, znajdujące się w Emsland, zaliczać się będą bodaj że do największych w Europie.

Sprawa sekwestru. Naczelnym dowódcą sowieckich wojsk okupacyjnych wydał rozkaz zakończenia sekwestrów majątków hitlerowców, przestępców wojennych, militarystów oraz monopolistów niemieckich. Sekwestr zarządzony został w r. 1945 na skutek uchwał poczdamskich i specjalne komisje dla tych spraw realizowały go stopniowo. Obecnie, z chwilą zakończenia sekwestru, komisje te zostały rozwiązane.

Naprawa waluty. Biuro informacyjne sowieckiej administracji wojskowej wypowiada się na temat wspólnej reformy walutowej w Niemczech.

Władze sowieckie twierdzą, iż wbrew głosom anglosaskim nie sprzeciwiają się one przeprowadzeniu wspólnej reformy walutowej, lecz przeciwnie, uważają ją w takiej formie za właściwą.

Ruch z Berlina. Wskutek zarządzeń sowieckich władz okupacyjnych w Berlinie regulujących ruch osobowy i towarowy z Berlina do zachodnich stref okupacyjnych Niemiec wpłynęło od 5—15 kwietnia do sowieckiej komendatury w Berlinie 5.136 wniosków na zezwolenie wywozu różnych dóbr. Komendantura sowiecka udzieliła 3.796 zezwoleń wywozowych. Nie zgodzono się na wywóz metali kolorowych, urządzeń przemysłowych oraz materiałów budowlanych, które pewne firmy berlińskie chciały wywieźć do Bizonii. Do dnia 20 kwietnia wpłynęło do komendatury sowieckiej dalszych 1.500 wniosków.

Ceny. Brytyjskie, amerykańskie i francuskie władze okupacyjne udzieliły zezwolenia na podniesienie cen na stal i żelazo, zatwierdzając również nowe ceny na węgiel. Cenę za tonę węgla podniesiono o 10 RM. do wysokości 25,75 RM. Tona stali lanej kosztować ma 156 RM., stali w sztabach 181 RM., a zwykła na żelazo wynosić ma 66 RM. Sfery fachowe są zdania, iż zwykła cen

węgla wpłynie na zwiększenie kosztów utrzymania, która jednak nie przekroczy 5%. Zwyżka cen stali wpłynąć by mogła w wyższym stopniu na wzrost kosztów utrzymania. Obliczono, iż przy produkcji 300 tys. ton węgla dziennie niezależnie od nowych cen będą musiały wynieść subwencje udzielone przemysłowi węglowemu do końca roku 202 miliony RM.

Zezwolenie zwyżki cen na żelazo i stal nie doznało życzliwego przyjęcia ze strony przemysłu hutniczego. Utrzymuje on, iż zwyżka nastąpiłaby bezpośrednio po wprowadzeniu nowych cen na węgiel i nowego kursu RM., co podniosłoby poważnie koszty produkcji, i to w znacznie większym stopniu, niż wyniosłoby przewidziana zwyżka cen.

Protest przemysłowców brytyjskich. Brytyjski związek przemysłowy zaprotestował w Ministerstwie Handlu wobec rozrastającego się niemieckiego handlu zagranicznego. Podkreśla on, że artykuły niemieckie zagrażają eksportowi brytyjskiemu, a jeden z przedstawicieli związku oświadczył, że utworzony zostanie fundusz do walki i przeciwdziałania nadmiernej ekspansji eksportu niemieckiego. W brytyjskich środowiskach handlowych twierdzi się, że wytwory niemieckie są tańsze od brytyjskich, wobec niższych kosztów produkcji, a ustalony kurs w handlu zagranicznym między marką a funtem 13,4:1 przynosi również korzyści Niemcom.

Michał Zakrzewski

ZYCIE KULTURALNE

Nagroda pokojowa Nobla dla Niemców? Genewski profesor prawa międzynarodowego Wehberg zaproponował jako kandydatów do nagrody pokojowej Nobla na rok 1948 dwóch wybitnych niemieckich działaczy pacyfistycznych: Ottona Lehmana-Rusbüldta z Londynu i barona von Schönaiacha. Pierwszym niemieckim laureatem tej nagrody był minister spraw zagranicznych Stresemann w roku 1926. Ostatnim niemieckim laureatem Nobla był Karol Ossietzky.

Biskupi niemieccy w Watykanie. Obecnie przebywają w Watykanie trzech niemieccy kardynałowie: Faulhaber, Preysing i Frings. Obok nich przyjęty został na prywatnej audiencji przez Ojca św. arcybiskup Paderbornu Lorentz Jäger. W najbliższym czasie oczekuje się w Watykanie przybycia dalszych kościelnych dostojników niemieckich, gdyż na nich przypada w tym roku obowiązek złożenia papieżowi sprawozdań z ich działalności duszpasterskiej.

List pasterski biskupów bawarskich. Biskupi bawarscy, zgromadzeni na tegorocznej konferencji wiosennej we Freysing, ogłosili list pasterski, w którym m. in. oświadczają: „Nie nastąpi żadne uzdrowienie chorego i cierpiącego świata bez uzdrowienia Niemiec. Coraz jaśniejsze staje się doświadczenie, że naród niemiecki nie może żyć, gdy ograniczony jest do przestrzeni niewystarczającej mu do wypracowania sobie najskromniejszego chleba i do stworzenia sobie najprostszego ludzkiego mieszkania. Dlatego naszym świętym obowiązkiem jest ponawianie prośby o wystarczającą dla życia przestrzeń. Wzywamy ciągle sprawiedliwości i miłosierdzia świata dla biednych, wypędzonych ze swych stron rodzinnych, braci i sióstr. Wypędzić miliony ludzi z kraju rodzinnego i wepchnąć w największą nędzę, z której się nie mogą wydobyć, jest to niezgodne z postawą chrześcijańską i ludzką“. W liście biskupi bawarscy domagają się też zwolnienia wszystkich jeńców niemieckich oraz